

Foredlingsfelt i havre fra Graminor 2025

Tidlig såing de fleste steder og varm periode i begynnelsen av juli, førte til tidlig modning med generelt lave avlinger og lavere hektolitervekt enn normalt (Espen Sørensen, Graminor)

Roger Kollstuen

Rådgiver

Erik Kristoffer Mytting

Rådgiver

I kornforedlinga har Graminor flere forsøk ute i praktisk utprøving hos NLR. Dette er forsøk med nye linjer prøvd opp mot markedssorter. Etter noen år i utprøving hos Graminor, kan de tas opp i offisiell verdiprøving hvis linjene (sortene) viser gode kvalitetsegenskaper, bl. annet avling, stråstyrke, sjukdomsresistens (fusarium) og protein.

I tabellene er det kun tatt med et lite utvalg av sorter/linjer i et stort felt. Kommentarer av sortene under tabellene er i stor grad basert på Espen Sørensen sine betraktninger, han er forsker på havre i Graminor. Se egen sak med verdiprøving av havre, for nærmere omtale av markedssortene.

Tidlige havresorter og linjer, Graminor

Viktige egenskaper er tidlighet, avling, stråstyrke og kvalitet. Ridabu har høyest markedsandel av de tidlige sortene, fulgt av Ringsaker og Haga. Nye sorter/linjer er Luukas og GN 22050 som viser gode og etterspurte egenskaper.

Forsøksverter og -felt

Ole Karsten Fjuk, Blaker

Jordart: Silt.**Forgrøde:** Bygg.**Sådd:** 30/4.**Høstet:** 20/8.**Gjødsling:** 55 kg 22-3-10.

Brandval Prestegård, Roverud

Jordart: Sandig silt.**Forgrøde:** Bygg.**Sådd:** 9/5.

Høstet: 9/9.

Gjødsling: 63 kg 17-5-13.

Tabell. Tidlige havresorter og linjer, Graminor 2025

Sorter	Fjuk 2025					Brandval 2025				
	Avling Kg/daa - Rel		Vann %	HL-v kg	TKV Gram	Avling Kg/daa Rel		Vann %	HL-v Kg	TKV Gram
Avetron	555 = 100		12,9	55,2	33,4	363 = 100		18,5	52,8	32,3
Ringsaker	590	106	13,5	54,0	31,0	343	95	20,8	53,4	32,0
Haga	621	112	13,8	52,5	32,5	323	89	20,7	49,2	30,4
Ridabu	670	121	13,0	50,3	31,4	422	116	18,8	49,0	34,3
Vinger	702	126	13,8	53,3	35,4	422	116	19,7	51,0	33,9
Glomma	640	115	14,7	53,5	36,6	447	123	20,9	52,4	36,9
GN 22050	639	115	13,1	53,9	32,9	343	94	18,9	50,8	28,7
Luukas	621	112	13,5	54,5	40,2	338	93	18,6	52,3	36,9
GN 23033	723	130	13,6	52,7	28,7	399	110	20,6	49,9	27,1
GN 23168	723	130	14,0	53,8	32,8	373	103	19,0	53,0	32,2

Meget godt felt med høye avlinger hos Fjuk. Avetron er en meget tidlig sort er brukt som målestokksort. Sorten er noe brukt i Finland, men ikke i Norge.

Ridabu og Vinger ga størst avlinger av markedssortene. Luukas er en stråsterk finsk sort som er noe tidligere enn Ringsaker og med samme avlingsnivå. GN 22050 er ca tre dager tidligere enn Ringsaker, har høyt avlingspotensiale og gode kvalitetsegenskaper. De andre linjene vist i tabellen, har stort avlingspotensiale og prøves antageligvis videre i 2026.

Seine havresorter og linjer, Graminor

Som for tidlige sorter, er stråstyrke, sjukdomsresistens (DON) og tidlighet viktige egenskaper. Avlingspotensialet er ofte høyere på seinere sorter. Vinger er den mest dyrka sorten av de seinere sortene med 15 % markedsandel i 2025. Det forventes at Romedal blir en mye dyrket sort.

Forsøksverter og -felt

Sigurd Enger, Mo i Høland

Jordart: Siltig lettleire.

Forgrøde: Bygg.

Sådd: 05/05

Høstet: 26/08.

Gjødsling: vårgjødsling: 40 kg 17-5-13, delgjødsling: 20 kg Opti-NS.

Brandval Prestegård, Roverud

Jordart: Sandig silt.

Forgrøde: Bygg.

Sådd: 9/5.

Høstet: 9/9.

Gjødsling: 63 kg 17-5-13.

Tabell. Seine havresorter og linjer, Graminor 2025

Sorter	Enger 2025					Brandval 2025				
	Avling		Vann	HL-v	TKV	Avling		Vann	HL-v	TKV
	Kg/daa	Rel	%	Kg	gram	Kg/daa	Rel	%	Kg	gram
Vinger	524	= 100	16,3	53,5	36,4	316	= 100	19,3	50,4	31,8
Ridabu	495	94	16,9	53,8	36,7	431	136	21,3	48,2	28,8
Mo	566	108	17,3	52,9	39,7	356	113	21,0	49,2	30,5
Romedal	614	117	16,5	52,3	34,7	332	105	20,6	49,4	31,6
Hanstad	578	110	17,8	54,2	39,8	346	109	20,7	51,7	33,5
Glomma	585	112	17,4	55,2	38,9	443	140	19,6	51,7	33,7
GN 21213	654	125	17,5	54,2	38,7	477	151	19,8	52,6	36,8
GN 22237	608	116	18,5	56,2	39,1	317	100	21,4	52,7	36,8
GN 22240	606	116	15,7	54,5	34,7	438	139	22,4	53,1	28,9
LM 211144	546	104	18,7	54,5	47,1	478	151	20,5	50,4	37,8

Vinger er målestokksort i feltet med seinere sorter og linjer. Romedal regnes som halvtidlig, den gir store avlinger, er stråstiv og meget god mot Don. Det forventes at sorten bli en mye dyrket sort. Hanstad er lik Romedal på mange måter, men er enda bedre på tusenkornvekt. Sorten ble godkjent i 2025. Glomma er også godkjent (2024), men er ikke oppformert av såvarefirmaene foreløpig. Graminorlinjene i tabellen har høyt avlingspotensiale og gode kvalitetsegenskaper og prøves videre. LM 211144 er fra Lantmännen, blir godkjent i Sverige og blir med videre i prøving i Norge.